

zení kdykoli na postupiteli vymáhati (viz rozh. nejv. vídeň. soudu ze dne 25. ledna 1905, čís. 289, Gl. U. čís. 2935). Postoupil-li tedy žalovaný žalobci ku zajištění zažalovaných pohledávek své pohledávky proti svým dlužníkům, které, jak nesporno, převyšují pohledávku postupníkovu, a přijal-li postupník postup těchto pohledávek ke svému zajištění s tím, že jich výtěžek bude postupiteli připisovati k dobru, jakž i dosud činil, poskytl tím postupiteli poshovění, čímž byla splatnost jeho pohledávky proti postupiteli na tak dlouho odložena, dokud se s ním nesúčtoval o výsledku svých kroků proti postoupeným dlužníkům a dokud mu nevydobyté pohledávky zpět nepostoupil. Právem proto odvolací soud pokládá žalobu, dokud se toto zúčtování a zpětný postup nestaly, za předčasnou a právem tudíž žalobu pro tentokráte zamítl. Tomu není nikterak na závadu, že žalovaný hned při postupu nesdělil přesnou výši postoupených pohledávek, jelikož, jak bylo již výše řečeno, žalobce pohledávky i s touto přibližně udanou výší ke svému zajištění přijal a je i vydobýval, oznámiv dlužníkům těm, že postup jest pravoplatným a neodvolatelným.

Čís. 7102.

K tomu, by počala běžeti šestiměsíční lhůta § 6 zákona o automobilech (tříletá lhůta § 1489 obč. zák.) se vyhledává taková znalost škody, jež by vystačila k podání žaloby. Podáním žaloby přetrhuje se promlčení jen pod podmínkou, že bude ve sporu řádně pokračováno. Pokud nelze v tom, že řízení bylo ponecháno v klidu, spatřovati řádné pokračování ve sporu.

Úrazové pojištění dělnické (zákon ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. na rok 1888).

Soud jest vázán výrokem úrazové pojišťovny (rozhodčího soudu úrazové pojišťovny), že jde o úraz podnikový.

Úrazová pojišťovna jest oprávněna domáhati se na třetí osobě (§ 47 zák. o úraz. poj.) nejvýše toho, co smí dělník požadovati na třetích osobách na ušlém výdělku podle předpisů občanského zákona. Vyměření důchodu správním výborem úrazové pojišťovny nenahrazuje důkazu o zjištění toho, co dělníku skutečně na výdělku ušlo. Platila-li pojišťovna dělníku více, než mu ušlo na výdělku, nemůže tato okolnost rozšířiti ručební povinnosti třetích osob.

Nemocenská pokladna, jež uplatnila nárok podle § 65 (1) zák. o nemocenském pojištění proti úrazové pojišťovně, nemůže též nárok uplatňovati proti třetím osobám (§ 65 (2) zák. o nem. poj.).

(Rozh. ze dne 27. května 1927, R I 410/27.)

Žalující úrazová pojišťovna dělnická domáhala se náhrady škody na majiteli automobilu a jeho řidiči, jež prý jí vznikla tím, že byl automobilem zachycen a poraněn pojištěnec, jedoucí na kole z práce. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud

zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: Žalobou uplatňuje úrazová pojišťovna dělnická pro Čechy náhradní nárok proti osobám »jiným« ve smyslu § 47 úř. zák. Tento § praví v prvním odstavci, že jiné osoby (a contrario podnikatele podle § 46 úř. zák.) ručí za následky úrazu, jež přivodily úmyslně nebo zaviněním, dle platných předpisů. Podotčeno budiž, že do českého překladu říšského zákonníka vloudila se nesprávnost, že totiž autentický německý text »durch ein Verschulden« přeložen byl »hrubým zaviněním«. K předpisům těm patří netoliko ustanovení 30. hlavy obč. zák., nýbrž i jiné zákony a předpisy, které upravují náhradní povinnost při tělesném zranění a usmrcení, tak zejména zákon o jízdních silostrojích ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. To vychází přirozeně z úvahy, že zákon právě uvedený, ukládající obzvláště přísné ručení, poskytoval by právě osobám v jeho § 1 uvedeným zvláštní výhodné postavení v tom směru, že by nebyly povinny hraditi tu část škody, již nahradila pojišťovna důchodem úrazovým. Může tudíž i úrazová pojišťovna opíratí svůj náhradní nárok o přísné ručení žalovaných podle zákona právě vytčeného. Jak dále vyplývá z druhého odstavce § 47 úř. zák., jest náhradní nárok úrazové pojišťovny vlastním jejím nárokem, nikoli nárokem odvozeným od nároku osoby pojištěné a nelze tu tudíž mluvit o nějakém zákonném postupu. Žalující pojišťovna sice označuje svou žalobu jako žalobu »o náhradu škody podle zák. ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. a zák. ze dne 28. prosince 1887, ř. zák. čís. 1 na rok 1888« a také rozsudek posuzuje nárok žalobní s hlediska §§ 1, 2 aut. zák., čemuž nasvědčuje, že rozsudek mluví o osvobození obou žalovaných podle § 2 téhož zákona. Kdyby náhradní nárok strany žalující posuzován byl jediné podle zák. aut., platila by ovšem lhůta promlčecí stanovená v § 6 téhož zák., nikoli, jak soud první stolice míní, lhůta stanovená v § 1489 obč. zák. A tu by náhradní nárok strany žalující byl promlčen. Neboť podle zjištění rozsudku zvěděla strana žalující o škodě dne 20. září 1924 z oznámení podnikatelstva staveb Tomáš D. Oznámení to dle svého zevrubného a přesného obsahu poskytovalo žalující straně možnost, by ihned výši škody zjistila. Běží tudíž šestiměsíční lhůta promlčecí od 20. září 1924 a vypršela dnem 20. března 1925. Byl tudíž žalobní nárok, pokud se zakládal na přísném ručení žalovaných podle §§ 1, 2 aut. zák., v den podání žaloby (16. května 1925) promlčen. Není ovšem odůvodněna námitka promlčení, pokud žalovaní uplatňují, že v žalobě nebylo řádně pokračováno, neboť nebylo řízení ponecháno v klidu po celou dobu promlčení (šest měsíců). Klid řízení nastal 4. května 1926 a návrh žalující strany na pokračování v řízení došel na soud 20. září 1926. Leč z obsahu přípravného spisu jest zřejmo, že žalující strana opírá svůj žalobní nárok též o ustanovení občanského zákona. Tvrdí výslovně, že »nehodu zavinil výlučně žalovaný řidič automobilu«, uvádí skutečnosti tvrzení to podporující a nabízí o nich důkazy. Nutno tudíž nárok žalobní posuzovati též podle ustanovení všeobecného občanského zákona a tu nelze námitku promlčení uznati za oprávněnou, ježto lhůta promlčecí tří let (§ 1489 obč. zák.) nevypršela. Při posuzování nehody, o niž jde, podle občanského zákonníka nutno vyšetřiti, stíhá-li žalovaného

řidiče zavinění ve smyslu §§ 1297, 1299 obč. zák. Pokud jde o objem zažalovaného náhradního nároku, vychází z § 47 úř. zák., že dělnická pojišťovna má samostatný přednostní nárok na náhradu toho, co podle úrazového zákona musí platiti pojištěnému dělníku, co jest přes to, náleží poškozenému. Protože pojišťovna neplatí bolestné (§ 6 úř. zák.), může jen poškozený dělník žádati bolestné od majitele i řidiče auta. Nárok na bolestné jest zcela mimo rámec náhradních nároků pojišťovny podle § 47 druhý odstavec úř. zák. Bude tudíž na prvním soudu, by řešil otázku, zda žalovaní jsou povinni, by hradili žalující pojišťovně zažalované částky, při čemž bude nutno zkoumati, zda podle platných předpisů (§ 1325 obč. zák.) žalovaní jsou povinni k náhradě ušlého výdělku v té výši, jakou požaduje žalující pojišťovna.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu ani té ani oné strany.

D ů v o d y:

Jde o náhradní nárok žalující pojišťovny podle §u 47 úř. zák. proti žalovaným jako třetím osobám za úraz ručícím. Odvolací soud zcela správně již podle obsahu žaloby dovodil, že nárok tento opřen jest též o ručení podle XXX. hlavy občanského zákona. I stačí v tomto směru žalovanou stranu odkázati na důvody napadeného usnesení. O předpis § 1 zákona automobilového nelze žalobní nárok opřít, ježto nárok podle tohoto zákonného předpisu jest promlčen. Podle § 6 aut. zák. promlčuje se nárok na náhradu škody podle § 1 téhož zákona v šesti měsících ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o škodě a osobě náhradou povinné. Podobný doslov má také předpis § 1489 obč. zák. Podle ustálené judikatury tohoto nejvyššího soudu (srov. na př. rozh. čís. 2607, 3082, 3419, 5088 a 5409 sb. n. s.) jest k tomu, by počala lhůta promlčecí běžeti, třeba takové znalosti škody, by vystačila k podání žaloby. Této znalosti nenabyla žalobkyně již dne 20. září 1924 z oznámení úrazu, jak odvolací soud míní, ježto tehdy ještě nevěděla, jak velkou neschopnost k výdělku úraz přivodí. Vyšetření úrazu stalo se 10. prosince 1924 a týmž datem opatřen jest i lékařský posudek, že následkem úrazu jest 20%ní ztráta schopnosti výdělečné. Tento posudek došel k vědomosti žalující strany v době mezi 10. prosincem 1924 a 8. lednem 1925. Žaloba, o niž jde, byla podána 16. května 1925, tedy před uplynutím šesti měsíců, i kdyby se vycházelo z data 10. prosince 1924. Ale podáním žaloby nastává podle § 1497 obč. zák. přetržení promlčení jen pod tou podmínkou, že bude ve sporu řádně pokračováno, jak podrobně bylo dolíčeno v rozhodnutí čís. 4180 sb. n. s. Této podmínce zde vyhověno nebylo. Jednání ponecháno bylo dne 4. května 1926 v klidu. Nesporno jest sice, že se to stalo proto, že zástupce žalující strany následkem nehody při jízdě automobilem přijel pozdě, ale nelze přehlédnouti, že žalobkyně nejen nežádala podle §u 146 c. ř. s. o navrácení k stavu předešlému, nýbrž že jednání obnovila podáním došlým na soud až 20. září 1926. Tu nelze již říci, že bylo ve sporu řádně pokračováno, pročež nenastalo přetržení promlčení, naopak bylo promlčení, pokud jde o ručení podle § 1 aut. zák., dokonáno.

Při ručení podle XXX. hlavy občanského zákona platí podle § 1489 obč. zák. tříletá promlčecí lhůta, která ani do dne 20. září 1926 ještě neuplynula. Při tomto důvodu žalobním jest věcí žalobkyně, by dokázala zavinění řidiče, za jehož zavinění pak podle § 8 aut. zák. ručí i vlastník silostroje. Odvolací soud správně po rozumu § 496 čís. 3 c. ř. s. poukazuje na to, že nebyly vzaty na přetřes všechny okolnosti závažné pro rozhodnutí o zavinění šoférově. Nelze proto přisvědčiti žalovaným, že nebylo třeba z tohoto důvodu rozsudek první stolice zrušiti.

Ale s druhé strany nelze zase přisvědčiti žalobkyni, že není třeba zjistiti, zda podle platných zákonných předpisů jsou žalovaní povinni k náhradě ušlého výdělků v té výši, jak požaduje žalující pojišťovna. Jest pravda, že výrokem úrazové pojišťovny po případě výrokem rozhodčího soudu úrazové pojišťovny v otázce, zda jde o úraz podnikový, jest soud vázán (srov. rozh. čís. 3323 a 4627 sb. n. s.). Bylo ovšem rozhodováno o této otázce bez účasti žalovaných. Ale to nevadí, neboť nelze jim pro toto řízení přiznati postavení účastníků, ježto se nerozhoduje o jejich závazcích; to nastává teprve při jednání o postihu podle § 47 úraz. zák., ale tu již jedná se před soudem v řízení sporném. Podle prvního odstavce tohoto § řídí se pak ručení třetích osob platnými zákonnými předpisy. Podle druhého odstavce téhož § přísluší nárok na odškodnění z tohoto ručení úrazové pojišťovně toliko do výše, do níž pojišťovna podle tohoto zákona (úraz. zák.) k náhradě škody jest zavázána; přebytek náhrady patří pojištěnci. Tomuto předpisu nelze podle § 6 obč. zák. přiložiti ten smysl, že všechny nároky, které poškozenému z úrazu vznikají, tedy nejen ušlý výdělek, nýbrž i nárok na bolestné, za poškození šatů a pod. mají se číselně zjistiti a sečísti a že z této úhrnné sumy zapraviti jest předem to, co pojišťovna fakticky poškozenému hradila. To zákon nepraví. Naopak poukázati jest na předpis § 6 úraz. zák., podle něhož úrazová pojišťovna hradí toliko ušlý pracovní výdělek uvedenou tam kvotou, a tedy také jen ušlý výdělek do výše oné kvoty může na vinnících postihovati, kdežto bolestné a jiné nároky jsou mimo rámec řečené kvoty a může je poškozený vymáhati samostatně proti osobám za škodu z úrazu ručícím. Zbytečně proto žalobkyně uvádí, jaké bolestné by bylo poškozenému přisouditi; otázka bolestného a jeho výše nemá pro tento spor významu. Pojišťovna může dostati nejvýše tolik, co na ušlém výdělků smí dělník podle »platných zákonných předpisů«, v tomto případě podle XXX. hlavy občanského zákona, požadovati na třetích osobách. Ježto pak tu jde o řešení poměru soukromoprávního a nároku prýstícího z hmotného práva soukromého, přísluší soudu právo, by přezkoumával dobu, po kterou poškozený požíval úrazovou rentu, jakož i její výši. Vyměření výše úrazové renty a stanovení doby, po kterou jest jí platiti, provedené usnesením správního výboru žalující strany, nenahrazuje důkaz a zjištění toho, co dělníku po řečenou dobu na výdělků vsutku ušlo. Platila-li snad pojišťovna na základě usnesení svého správního výboru více, než dělníku na výdělků ušlo, nemůže tato okolnost rozšířiti ručební povinnost třetích osob podle předpisů občanského zákona. Právem proto odvolací soud nařídil doplnění i v tom směru, zda podle platných zákonných předpisů jsou

žalovaní povinni k náhradě ušlého výdělku v té výši, jak požaduje žalující pojišťovna. Procesní soud bere sice za zjištěno na základě výpovědi poškozeného, že tento má od 1. září 1924 týž výdělek jako před úrazem, ale zjišťuje dále, že tento výdělek je o 20 Kč menší než kočů stejně s ním zaměstnaných, ale k těžké práci schopných. Těchto 20 Kč týdně by bylo přibližně rovno měsíční úrazové rentě 86 Kč 47 h, jejíž náhrady se žalobkyně domáhá. Ale zjištění toto nebylo dosud odvolacím soudem převzato, a proto není závady, by podle stavu věci v novém řízení nebyly tyto okolnosti znovu vzaty na přetřes, zejména, by žalované straně nebyla podle § 182 c. ř. s. poskytnuta možnost, by nyní po vyjasnění věci po právní stránce mohla k této okolnosti po skutkové stránce zaujati stanovisko.

Konečně jest se i vypořádati s § 65 zákona o nemocenském pojištění, ježto žalovaná strana dovozuje, že vzhledem k tomuto předpisu není povinna k náhradě do rukou žalující pojišťovny. Podle § 6 zákona o nemocenském pojištění přísluší osobám v § 1 jmenovaným, trvá-li nemoc déle tří dnů a je-li nemocný neschopen výdělku, tak zvané nemocenské. V této podpoře jest tedy zahrnuta také náhrada za ušlý výdělek. V § 65 (1) zák. o nemocenském pojištění jest pak stanoveno, že nemocenské pokladny jsou povinny poskytovat tuto podporu i tehdy, je-li nemoc následkem úrazu podnikového, ale že v tomto případě přejde pojištěncův nárok na úrazovou rentu až do výše podpory nemocenskou pokladnou poskytované na tuto pokladnu; v druhém odstavci téhož § jest pak dále stanoveno, že, poskytla-li nemocenská pokladna podporu za nemoci, po kterou má pojištěnec nárok na náhradu proti některé osobě třetí, přejde i tento nárok do výše poskytnuté podpory na nemocenskou pokladnu, což jest obdobný předpis jako předpis § 47 druhý odstavec úrazového zákona. Samozřejmě jest, že nemocenská pokladna uplatní-li onen postižní nárok proti úrazové pojišťovně, nemůže uplatňovati týž nárok proti třetím osobám, neboť by se jí pak dostala náhrada dvakrát, kdežto úrazové pojišťovně nedostalo by se ničeho. To by se nedalo mluvit o harmonickém spolupůsobení všech faktorů, činných při úrazovém a nemocenském pojištění dělníků, jaké má na mysli výnos ministerstva vnitra ze dne 6. února 1894 čís. 3092, uveřejněný na str. 116 a násl. tak zvaných »Úředních zpráv ministerstva vnitra týkajících se úrazového a nemocenského pojištění dělníků.« Když tedy okresní nemocenská pokladna rozhodla se přípisem ze dne 23. srpna 1924 k tomu, že bude uplatňovati postižný nárok podle § 65 (1) zák. o nem. poj. proti úrazové pojišťovně a podala úrazové pojišťovně t. zv. »notu prokazující postižné nároky podle § 65 zák. o nem. pojištění,« nemůže již napotom uplatňovati týž nárok do té výše, do které bude úrazová pojišťovna postih podle § 47 úraz. zák. vykonávati, přímo proti osobám za škodu z úrazu ručícím. Nelze tedy za daného stavu z § 65 zákona o nemocenském pojištění nic dovoditi ve prospěch žalované strany.

Čís. 7103.

Řád úpadkový a vyrovnací.

O »neschopnosti k placení« ve smyslu § 68 konk. ř. a § 1 vyr. ř. lze